

**Streszczenie Deklaracji Networking European Citizenship Education**  
(link do pełnej wersji: [Declaration](#))

## **Kluczowe zalecenia**

Rok 2020 to przełomowy moment dla edukacji obywatelskiej w Europie. Pandemia postawiła, przed naszymi społeczeństwami pytania o przyszłości edukacji, pracy i obywatelskiego zaangażowania. Pogłębiła istniejące wcześniej nierówności i przejawy niesprawiedliwości oraz pokazała potencjalne słabości naszego stylu życia. Jednocześnie rok 2020 przypomniał nam, jak ważna jest wzajemna troska i solidarność między ludźmi, między krajami i kontynentami, a także ponadnarodowe myślenie i działania. Jeśli chcemy wzmocnić demokrację i uczynić ją odporną na wstrząsy we współczesnym, tak złożonym i pełnym powiązań świecie, istnieje pilna potrzeba uznania za priorytet edukacji obywatelskiej – na wysokim poziomie, dla wszystkich w Europie, w lokalnym, narodowym i międzynarodowym wymiarze.

- Unia Europejska powinna uznać edukację obywatelską za priorytet programu *Next Generation EU*, planu *Green Deal*, wieloletnich ram finansowych i uczynić kluczowym elementem planu *European Education Area*. Programy i dotacje UE powinny uwzględniać kluczowe znaczenie edukacji obywatelskiej dostępnej dla osób w każdym wieku, w procesie uczenia się przez całe życie, dla wszystkich w Europie.
- Rządy europejskich krajów powinny włączyć edukację obywatelską do głównego nurtu nauczania, tak by mieli do niej dostęp wszyscy uczniowie i uczennice, a także dopilnować, aby wszyscy nauczyciele byli przeszkoleni w zakresie tworzenia demokratycznych środowisk edukacyjnych, które zapewnią uczniom warunki do debatowania na kontrowersyjne tematy i stawiania się aktywnymi obywatelami, zarówno on-line, jak i off-line. To zapewniłoby wszystkim obywatelom możliwość skorzystania z edukacji obywatelskiej na wysokim poziomie. Rządy krajowe powinny aktywnie wspierać wdrażanie *Karty Edukacji Obywatelskiej i Edukacji o Prawach Człowieka* Rady Europy oraz *Ram Odniesienia Kompetencji na Rzecz Kultury Demokratycznej*, wspierając edukację obywatelską w całej dziedzinie edukacji.
- Miasta i regiony powinny starać się tworzyć publiczne przestrzenie dedykowane nieformalnej edukacji obywatelskiej, w których może się rozwijać aktywne obywatelstwo.
- Edukatorzy i nauczyciele powinni być przygotowani do tego, by przeciwdziałać warunkom i praktykom, które uniemożliwiają budowanie demokratycznego środowiska edukacyjnego, a jednocześnie tak współdziałać z lokalnymi społecznościami, by edukacja obywatelska odpowiadała na lokalne potrzeby i stwarzała warunki do praktycznych działań i wolontariatu.
- Aby nieformalna edukacja obywatelska była możliwa, potrzebny jest szeroki wachlarz organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Organizacje te wymagają sprzyjającego środowiska i wsparcia finansowego, a ich działanie jest kluczowe dla istnienia demokratycznej i wolnej Europy. Edukacja obywatelska powinna znaleźć się na samych szczycie politycznych priorytetów, nie tylko dlatego, że dzięki niej łatwiej jest się mierzyć z zagrożeniami i wyzwaniem, ale przede wszystkim dlatego, że to dzięki niej lepiej wiemy, jakie społeczeństwo i świat chcemy budować.